नमस्कर्त्तुमिहागतः । द्रष्टुं च नैमिषारण्यं पुण्यदं चापि भारते ॥ ४५ ॥ देवं विप्रं गुरुं दृष्ट्वा न नमेद्यस्तु संभ्रमात् । स कालसूत्रं व्रजति यावच्चंद्रदिवाकरौ ॥ ४६ ॥ हरिःब्राह्मणरूपेण शश्वत् भ्रमति भूतले । सुकृती प्रणमेत्पुण्याद्ब्राह्मणं हरिरूपिणं ॥ ४७ ॥ भगवन् यत्वया पृष्टं ज्ञातं सर्वमभीशितं (°psitam) । सारभूतं पुराणेषु ब्रह्मवैवर्त्तमुत्तमं ॥ ४८ ॥ पुराणोपपुराणानां वेदानां भ्रमभंजनं । हरिभक्तिप्रदं सर्वतत्वज्ञानप्रवर्द्धनं ॥ ४९ ॥ कामिनां कामदं चंद्रं मुमुक्षुणां (chedam °kshúṇám) च मोक्षदं । भक्तिप्रदं वैष्णवानां कल्पवृक्षस्वरूपकं ॥ ५० ॥ ब्रह्मखंडे सर्वबीजं परंब्रह्मनिरूपणं । ध्यायंते योगिनः सर्वे वैष्णवा यत्परात्परं ॥ ५१ ॥ वैष्णवा योगिनः संत्तो न च भिन्नाच शौनक । स्वज्ञानपरिपक्वेन भवंती (°ti) जीविनः क्रमात् ॥ ५२ ॥ संत्तो भवति (l. bhavanti) तत्संगाद्योगिसंगेन योगिनः । वैष्णवा भक्तसंगेन क्रमात्संयोगिनः परान् ॥ ५३ ॥ यदुद्भवाश्च देवानां देवीनां सर्वजीविनां । ततः प्रकृतिखंडे च देवीनां चरितं शुभं ॥ ५४ ॥ जीविकर्मविपाकश्च शालग्रामनिरूपणं । तासां च कवचस्तोत्रमंत्रपूजानिरूपणं ॥ ५५ ॥ प्रकृतेर्लक्षणं तत्र कलांशानां निरूपणं । कीर्त्तनात्कीर्त्तनं (l. कीर्त्तेरुत्कीर्तनं) तासां प्रभावश्च निरूपितः ॥ ५६ ॥ सुकृतीनां दुष्कृतीनां यत्स्थानं स्यात् शुभाशुभं । वर्णनं नरकाणां च रोगानां मोक्षणां (l. रोगाणां मोक्षणं) ततः ॥ ५७ ॥ ततो गणेशखंडे च तज्जन्मपरिकीर्त्तनं । अतीवापूर्वचरितं श्रुतिवेदसुदुर्लभं ॥ ५८ ॥ गणेशभृगुसंवादसर्वतत्वनिरूपणं । निगूढकवचस्तोत्रमंत्रतंत्रनिरूपणं ॥ ५९ ॥ श्रीकृष्णजन्मखंडं च कीर्त्तितं च ततः परं । भारते पुण्यक्षेत्रे च श्रीकृष्णजन्मकर्म च ॥ ६० ॥ भुवो भारावतरणं क्रीडाकौतुकमंडल (l. °mangalam) । सतां सेतुविधानं च जन्मखंडे निरूपितं ॥ ६१ ॥ इदं ते कथितं विप्र पुराण प्रवरं परं । चतुःखंडपरिमितं सर्वधर्मनिरूपितं ॥ ६२ ॥ सर्वेषामीशि(psi)ततमं सर्वाशापूर्णकारणं । ब्रह्मवैवर्त्तकं नाम सर्वाभीष्टफलप्रदं ॥ ६३ ॥ सारभूतं पुराणेषु केवलं वेदसंमतं । वीवृतं ब्रह्मकार्यं च कृष्णेन यत्र शौनक ॥ ६४ ॥ ब्रह्मवैवर्त्तकं तेन प्रवदंति पुराविदुः (°vidaḥ) । इदं पुराणसूत्रं च पुरा दत्तं च ब्रह्मणे ॥ ६५ ॥ निरामये च गोलोके कृष्णेन परमात्मना । महातीर्थे पुष्करे च दत्तं धर्माय ब्रह्मणां (l. ब्रह्मणा) ॥ ६६ ॥ धर्मेण दत्तं पुत्राय प्रीत्या नारायणाय च । नारायणर्षिर्भगवान्नारदाय ददौ तदा ॥ ६७ ॥ नारदो व्यासदेवाय प्रददौ जाह्नवीतटे । व्यासः पुराणसूत्रं तु संव्यस्य विपुलं महत् ॥ ६८ ॥ मह्यं ददौ सिद्धक्षेत्रे पुण्यदे सुमनोहरे । मयेदं कथितं ब्रह्मन्स्त्वं समग्रं निशामय ॥ ६९ ॥ अष्टादश(सह)सहस्रं (°sáhasram) तु व्यासेनेदं पुराणकं । पुराणकात्स्न्यश्रवणे यत्फलं लभते नरः ॥ ७० ॥ [त]त्फलं नूनमध्यायश्रवणेन च ॥ ७१ ॥ १ ॥

Capita sunt triginta. 1. Prooemium. 2. Ante creationem Goloka coelum unum exstitit, super Vishnuis et Ṣivae mundo tunc temporis vacuo eminens. In medio Goloka summum numen (रासमंडलमध्यस्थं शांतं रासेश्वरं वरं), luce involutum, immotum quievit. 3. Deus creandi cupidus e corpore suo omnes deos procedere jubet[1], hoc quidem ordine: Náráyaṇa, Ṣiva, Brahman, Dharma, Sarasvatí, Lakshmí, Prakṛiti (= Durgá). 4. Sávitrí, Káma, Rati, Varuṇa, Váyu, Vishṇu. A quibus alii etiam dei et deae creantur. 5. Temporum divinorum computatio[2]. Rádhae in Rásamaṇḍala creatio. Pastores, pecora, ferae, currus, minorum gentium dei oriuntur. 6. Dei quum deas in matrimonium ducerent, Ṣiva Prakṛitim, ne devotionis obstaculum esset timens, recusavit. Ṣiva ascetarum princeps constituitur. Brahmanem quum novae creationis dominum fecisset, Kṛishṇa cum pastoribus in Vṛindávanam proficiscitur. 7. Mundi creatio. 8. Sávitrís et Brahmanis progenies. Nárada, quum Brahmanis mandato, ut ipse cum fratribus creandi munus susciperet, restitisset, ea poena afficitur, ut per innumera secula Gandharva (Upabarhaṇa nomine), deinde servae filius (dásíputra) esset. 9, 10. Reliquorum deorum origo. Ghṛitáchís et Viṣvakarmanis filii octo ordinum inferiorum majores[3]. Ordinum mixtorum origo. Sunt ii: (fol. 24[b]). कुलटायां च शूद्रायां चीत्रकारस्य (chi°) वीर्यतः । बभूवादालिकाकारः (aṭṭáliká°) पतितो जारदोषतः ॥ ९६ ॥ आदालिकाकारवीर्यात्कुंभकारस्य योषिति । बभूव कोटकः सद्यः पतितो गृहकारकः ॥ ९७ ॥ कुंभकारस्य वीर्येण सद्यः कोटकयोषिति । बभूव तैलकारश्च कुटिलः पतितो भुवि ॥ ९८ ॥ सद्यः क्षत्रियवीर्येण राजपुत्रस्य योषिति । बभूव तीवरश्चैव पतितो जारदोषतः ॥ ९९ ॥ तीवरस्य तु वीर्येण तैलकारस्य योषिति । बभूव पतितो दस्य (? dasyur) नटश्च परिकीर्त्तितः ॥ १०० ॥ नटस्तीवरकन्यायां जनयामास षण्मरान् (? shaṇ naván) । मालुं मल्लं मातरं च भंडं कोलं कलंदरं ॥ १ ॥ ब्राह्मण्यां शूद्रवीर्येण पतितो जारदोषतः । सद्यो बभूव चांडालः सर्वस्मादधमो[ऽ]शुचिः ॥ २ ॥ तीवरेण च चांडाल्यां चर्मकरो (? karmakáro) बभूव ह । कर्मकाराच्च चांडाल्यां मांसछेदी बभूव ह ॥ ३ ॥ मांसछेद्यां तीवरेण कोचश्च परि-

[1] आलोच्य मनसा सर्वमेकमेव सहायवान् (eka evásaháyaván?) । स्वेच्छया सृष्टुमारेभे सृष्टिस्वेच्छामयः प्रभुः ॥ ३ ॥ आविर्बभूवुः सर्वादौ पुंसो दक्षिणपार्श्वतः । भवकारणरूपाश्च मूर्त्तिमंतस्त्रयो गुणाः (i. e. sattva, tamas, rajas) ॥ ४ ॥ ततो महानहंकारः पंचतनमात्र (? panchatva°) एव च । रूपरसगंधस्पर्शशब्दाश्चैवेतिसंज्ञकाः ॥ ५ ॥ आविर्बभूवु (l. आविर्बभूव) तत्पश्चात्स्वयं नारायणः प्रभुः । etc.

[2] ब्राह्मवाराहपाद्माश्च कल्पाश्च त्रिविधा मुने । यथा युगानि चत्वारि क्रमेण कथितानी च ॥ ५ ॥ सत्यं त्रेता द्वापरं च कलिश्चेति चतुर्युगं । त्रिशतैः षष्ट्याधिकैश्च युगैर्दिव्ययुगं स्मृतं ॥ ६ ॥ मन्वंतरं तु दिव्यानां युगानामेकसप्ततिः । अष्टाविंशत्सु मनुषु गतेषु ब्रह्मणो दिनं ॥ ७ ॥ त्रिशतैःस्व(ṣ cha)षष्ट्याधिकैर्दिनैर्वर्षं च ब्रह्मणः । अष्टोत्तरं वर्षशतं विधेरायुर्निरूपितं ॥ ८ ॥ एतन्निमेषकालं (l. °las) तु कृष्णस्य परमात्मनः । ब्रह्मणश्चायुषा कल्पः कालविद्भिर्निरूपितः ॥ ९ ॥ क्षुद्रकल्पा बहुतरास्ते संवर्त्तादय स्मृताः । सप्तकल्पांतजीवी च मार्कंडेयश्चतन्मतः ॥ १० ॥ ब्रह्मणश्च दिनेनैव स कल्पः परिकीर्त्तितः । विधेश्च सप्तदिवसैर्मुनेरायुर्निरूपितं ॥ ११ ॥

[3] मालाकारकर्मकारशंखकारकुविंदकान् । कुंभकारसूत्रधारस्वर्णचित्रकारांस्तथा ॥ Paulo ante novem fuisse dicuntur, ibi enim कंसकार additus est.